

Motion till riksdagen

1989/90:Bo21

av Agne Hansson m.fl. (c)

med anledning av prop. 1988/89:154 om en
ny regional statlig förvaltning

Centerpartiet har sedan länge drivit kraven på en mer decentraliserad förvaltning och ökad demokratisering av den regionala förvaltningen. Senast har frågan om en vidgad länsdemokrati aktualiserats i en motion till föregående riksmöte.

Den socialdemokratiska regeringens strävan har däremot varit att stärka det statliga inflytandet på regional nivå. Något intresse att stärka det folkvalda inflytandet på länsnivå har inte funnits. Denna syn präglar också förslagen i den nu föreliggande propositionen om utformningen av den regionala statliga förvaltningen.

Propositionen

Prop. 1989/90:154 om en förändrad regional statlig förvaltning syftar till att skapa en länsstyrelse med en bredare verksamhet än dagens länsstyrelse. Avsikten är att det i den nya länsstyrelsen skall ingå de ansvarsområden som idag åvilar den nuvarande länsstyrelsen, länsvägsnämnden, länskolnämnden och lantbruksnämnden. Vidare föreslås även att den nya länsstyrelsen skall få vidgade befogenheter vad avser kommunikationer, skogsvård och trafiksäkerhet.

I propositionen föreslås även att vid sidan av den breda länsstyrelsen skall inrättas fem obligatoriska nämnder, nämligen utbildningsnämnd, nämnd för fysisk planering, lantbruksnämnd, kommunikationsnämnd och miljönämnd. Nämnderna föreslås få elva ledamöter, varav fem skall utses av landstinget och fem av regeringen. Landshövdingen föreslås vara ordförande i nämnderna för att sektorssamordningen skall kunna garanteras. Syftet med inrättandet av dessa nämnder, med landshövdingen som obligatorisk ordförande, anges i propositionen vara en strävan att stärka förtroendemannainflytandet.

Centerpartiets syn

Centerpartiet har i en partimotion utförligt redovisat sin syn på hur en ökad demokratisering på länsnivå bör ske och mot denna bakgrund yrkat att prop. 1988/89:154 om en ny statlig regional förvaltning skall avslås.

I vår partimotion föreslås att en parlamentarisk utredning tillsätts med direktiv att utarbeta ett nytt förslag om hur den regionala förvaltningen och beslutsordningen skall utformas. Bl.a. bör målsättningen vara att länsstyrel-

serna avvecklas och landstingen får vidgade uppgifter och utvecklas till "länsparlament".

I avvaktan på att en reformering av länsförvaltningen kan genomföras enligt de riktlinjer som skisseras i partimotionen (1989/90:Bo30) bör den nuvarande organisationen med länsstyrelse och länsnämnder bibehållas. Detta bör ges regeringen till känna.

Därest vårt förslag om avslag på propositionen och krav på en ny utredning inte vinner riksdagens gehör anser vi att vissa förändringar i propositionens förslag om formerna för val till de obligatoriska nämnderna måste ske för att i någon mån ge reformen en länsdemokratisk inriktning.

Enligt vår mening bör nämnderna i sin helhet utses av landstingen. Vidare bör någon knytning av ordförandeskapet till landshövdingen inte förekomma och landstingen bör även svara för tillsättningen av ordförandeposterna. Vi anser att landshövdingen inte bör ingå i nämnderna och därmed vara uppbounden av nämndernas beslut. Sektorssamordningen bör kunna klaras genom kontinuerliga ordförande- och chefssamråd.

Det är enligt vår mening nödvändigt att en decentralisering av funktioner och arbetsuppgifter från den centrala statliga nivån ut till län och kommuner ges en parlamentarisk förankring. En sådan utveckling bidrar till att främja effektiviteten i verksamheten. Strävan måste därför vid en reformering av länsförvaltningen vara att de direktvalda politiska församlingarna i kommuner och län ges ett betydligt ökat inflytande över den regionala och lokala samhällsförvaltningen.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen avslår prop. 1988/89:154 om en ny regional statlig förvaltning och hos regeringen begär att en parlamentarisk utredning tillsätts med direktiv att utarbeta förslag i enlighet med vad som anförts i motion 1989/90:Bo30,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den regionala statliga förvaltningen i avvaktan på en länsdemokratisk reform.
3. att riksdagen – därest yrkandena 1 och 2 ej vinner riksdagens bifall – som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om val och sammansättning av de obligatoriska nämnderna.

Stockholm den 4 oktober 1989

Agne Hansson (c)

Birger Andersson (c)

Ivar Franzén (c)

Stina Gustavsson (c)

Rune Thorén (c)

Elving Andersson (c)

Mot. 1989/90
Bo21